

PERHE RAAMATUN VALOSSA

Uuspakanallinen suomalainen perhe

Verratessamme raamatullista käsitystä perheestä tyyppilliseen suomalaiseen perhemalliin joudumme murheeksemme toteamaan, että esimerkiksi japanilainen perhe on toiminnallisesti tänä päivänä lähempänä raamatullista kuin suomalainen, vaikka se nouseekin kristinuskon kanssa jyrkässä ristiriidassa olevasta uskonnollisuudesta. Käsityksemme siitä, mitä perhe on, nousee aina uskonnolliselta taustalta. Koska taas koko yhteiskunnan ja valtion perussolu on perhe, niin käsitys valtiosta ja valtiota koossa pitävästä voimasta on kaikissa kulttuureissa uskonnollinen.

Kristinuskosta irtautuneen tämän päivän keskivertosuomalaisen käsitys perheestä ei perustu enää edes tradition voimalla kristinuskoon. Sen on korvannut halki vuosisatojen suomalaisten sieluista kamppaillut individualistinen humanismi, joka juontaa juurensa kreikkalaiseen pakanuuteen, ja viime aikoina yhä voimistunut luonnon jumalointi, jonka vankkana tukijana seisoo kehitysopin mukainen ajattelu. Tälle nykyajattelulle on tunnusomaista se, että perhe on toisaalta biologinen yksikkö, jossa vietit vetävät miehen ja naisen yhteiselämään. Sen tuloksena syntyvät lapset ovat pentuja, joita jälleen luonnollisten isän ja äidin vaistojen varassa kasvatetaan. Niin kuin eläinmaailmassa partnerin vaihto on mahdollista, samoin puolison vaihtaminen vastaamaan kulloisiakin tarpeita mahdollisimman hyvin katsotaan lähes luonnolliseksi asiaksi, joskin vaihtoon liittyvät kivut ja stressi vielä jossain määrin rajoittavat perheiden hajoamista ja ns. uusperheiden muodostumista. Tähän biologiseen näkemykseen liittyy sitten humanistinen sillä tavalla, että jokaisella perheenjäsenellä tulee olla oikeus ja vapaus kehittää itseään mahdollisuuksiensa ja luovuutensa ääri rajoille. Toisilla perheen jäsenillä ei ole oikeutta rajoittaa persoonallisuuden kukoistukseen pääsemistä. Myöskään lapsilla ei ole oikeutta rajoittaa isien ja äitien uraputkea ja taloudellista hyvinvointia ja menestystä. Sairaavat ja vammaiset lapset samoin kuin kohtuuttomasti hoitoa vaativat vanhukset pyritään saamaan yhteiskunnan rattaisiin hoidettavaksi ja kun he alkavat tulla taloudellisesti liian rasittaviksi, heidät abortoidaan ja jos tarvittaessa vanhimmasta päästä pyritään helpottamaan kuoleman tuloa. Perhe ja sen mukana yhteiskunta, joka perustuu sellaiseen yhteiselämään, joka saadaan katkaista niin pian kuin se ei enää vastaa yksilön henkilökohtaisia etuja, on tuomittu tuhoon. Tämä nykysuomalainen ajattelutapa on muuttunut myös mitä huolestuttavimmassa määrin käytännöksi, jota vielä vastustaa herätysten jälkeensä jättämä kristillinen perhekuva joissain osissa maata. Mutta meidän on nähtävä, että tätä mallia markkinoidaan erittäin voimakkaasti sillä uskonnollisella innolla, jolta ihmisen koko arvomaailma aina nousee. Viime kädessä tämän uskonnollisuuden jumala on nimeltään mammona, sille uhrataan kirjaimellisesti ihmisuhreja.

Japanilainen pakanaperhe

Japanilainen perhe pysyy vielä varsin hyvin koossa, menee kunniallisesti naimisiin, kasvattaa lapsensa ja huolehtii saman katon alla asuvista vanhuksistaan. Maassa äidit pitävät yhä naisen suurimpana tehtävänä ja velvollisuutena omien lastensa kasvattamista - niin vaikeaa ja energiaa vaativaa, kuin se onkin. Miksi korkeasti koulutetussa ja maailman rikkaimmassa teollisuusmaassa perheet pysyvät koossa? Miksi siellä

katsotaan, että perheen jäsenen on suostuttava kärsimään ja luopumaan omista toiveistaan perheen hyväksi?

Taustalla ei ole vain idän kulttuurien perhekeskeisyys ja yhteisöllisyys, jossa itse asiassa yksilöt perheen sisällä keskimäärin ottaen saavat suuremman edun kuin härkämpäisesti yksilön etua ajava länsimainen humanismi. Syy ei ole myöskään siinä, että idän kulttuureissa yksilö löytää identiteettinsä ja turvallisuutensa nimen omaan ryhmän ja viime kädessä perheen jäsenenä. Koko kasvatusta ja koulujärjestelmä pyrkii yhteisöllisyyteen. Sielläkin toki ihmiset ovat itsekkäitä ja syntisiä, mutta vain omaa etuaan ajava yleensä nujerretaan ryhmässä. - Sikäli kuin me suomalaiset olemme ihmisiä, meidänkin perusturvallisuutemme määräytyy hyvin pitkälle vastauksesta kysymykseen: "Mihin Sinä kuulut?" ja "Kuka Sinua hallitsee?" Mutta uuspakanallinen humanistis-biologinen uskontomme pyrkii tukahduttamaan kysymykset huudoilla: "Olet vapaa yksilö!" ja "Olet osa luontoa, olet itse osa jumaluutta, Sinä hallitset itse asiassa kaikkea!"

Idän perheyhteisöä pitää viime kädessä koossa tietoisuus esi-isistä ja esi-isien henkien vaikutuksesta perheen elämään. Perhe nähdään ennen kaikkea suvun jatkuvuuden ilmenemismuotona eikä vain eräänä yhteiselämän tai yhdessä asumisen muotona, jolle periaatteessa voi olla mielivaltaisen paljon muitakin vaihtoehtoja. Niin väärään ja valheelliseen esi-isien palvontaan ja epäjumalanpalvelukseen kuin idän ajattelu viekin, sen peruslähtökohta on paljon raamatullisempi kuin nykyinen länsimainen perheajattelu ja -elämä. Se tunnustaa sen tosiasian, että ihmistä ei ole koskaan tarkoitettu elämään vain yksilönä, vaan hänet on luomisesta lähtien liitetty perheeseen ja sukuun, heimoon ja kansaan, jolla on sekä vaakasuora yhteiselämämerkitys että pystysuora jatkuvuus sukupolvesta toiseen. Sukupolvesta toiseen ulottuvan jatkuvuuden menettäessään perhe hajoaa.

Ennen kuin voimme puhua raamatullisesti aviopuolisoiden suhteesta tai lasten kasvattamisesta tai kristityn kodin hengestä jne., meidän on palattava raamatulliseen ajatteluun perheen olemuksesta. Jos sinänsä raamatullisia kasvatuseriaa sovelletaan epäraamatullisessa kokonaisuudessa, ne vääristyvät ja menettävät vaikutustaan.

Raamatullinen perhejatkumo

Luomisessa Adamia ja Eevaa ei luotu vain pariskunnaksi ja ensimmäiseksi perheeksi, vaan Raamatun sukuluettelot (esimerkiksi Luukas 3:38) määrittelevät Adamin Jumalan pojaksi. Perhe on alusta lähtien ollut pystysuora ja Jumalan todellisuuteen liittävä jatkumo.

Kymmenessä käskyssä ei anneta vain neljättä käskyä: "Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että kauan eläisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa", joka sinänsä liittää meidät sekä perheeseen, sen auktoriteettijärjestelmään, ja sen jatkuvuuteen Jumalan asettamassa maassa ja kansassa. Heti ensimmäisen ja tärkeimmän epäjumalanpalveluksen kieltävän käskyn jatkoksi Herra sanoo:

"Minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka kostan isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljanteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni."
(2. Moos.20:5-6)

Yksilö on siis osallinen perheensä synteihin ja vastuussa niistä, vieläpä vanhempiansa, isovanhempiansa ja isoisovanhempiansakin synneistä. Synnin kirouksessa on kuitenkin rajoitus: "...niille, jotka minua vihaavat;.." Armo Jeesuksessa Kristuksessa vapauttaa meidät perheen syntien kirouksesta. Mutta meidän on huomattava, että armo ei tule muiden kuin parannuksen tekijäin osaksi. Perheen jäsenen on tunnustettava omina synteinään isiensä ja esi-isiensä synnit ja vasta sitten hän pääsee uskon kautta Golgatan sovintoveren voimalla vapaaksi perheen synnin ja syyllisyyden kirouksesta. Tietenkään emme voi tehdä parannusta perheemme synneistä tekemättä samalla parannusta omista henkilökohtaisistakin synneistämme. Parannushan tarkoittaa synnin tunnustamista, sen tuomitsemista ja sen hylkäämistä ja Jeesukselta armon, anteeksiantamuksen ja vapautuksen pyytämistä Golgatan uhrin perusteella. Meidän suuri Vapahtajamme Jeesus osoittaa, miten kohtalokasta on, jos isien synneistä ei tehdä parannusta varoittaessaan fariseuksia:

"Sen tähden Jumalan viisaus sanookin: 'Minä lähetän heille profeettoja ja apostoleja, ja muutamat niistä he tappavat ja toisia vainoavat, että tältä sukukunnalta vaadittaisiin kaikkien profeettain veri, mikä on vuodatettu maailman perustamisesta asti, hamasta Aabelin verestä Sakariaan vereen saakka, hänen, joka surmattiin alttarin ja temppelin välillä.' Niin, minä sanon teille, se pitää tältä sukukunnalta vaadittaman." (Luuk.11:49-51)

Lupaus laupeudesta tuhansille kertoo Jumalan hyvyyden ja armon mittaamattomuudesta, mutta armokin liittää meidät myös juuri niihin tuhansiin, jotka meidän jäljessämme ovat perheeseemme, sukuumme ja kansaamme syntymässä ja astumassa yhteyteemme. "Uuden liiton välimies, Jeesus, ja Hänen vihmontaverensä puhuu parempaa kuin Aabelin veri". (Hebr.12:24) Hänen työnsä Golgatalla riittää pyyhkimään pois parannuksen tekevän ihmisen, suvun ja kansakunnan synnit halki vuosien ja vuosisatojen saaton.

Perhe on hengellinen todellisuus

Säätäessään avioliiton Jumala ei vain osoittanut, millaisen ihmissuhteen tulee puolisoitten välillä vallita, vaan samalla Hän osoitti, että aviopuolisoiden ja vanhempien ja lasten suhde on hengellinen ja Jumala-suhteeseen liittyvä todellisuus. Rakastaessaan lapsiaan vanhemmat itse asiassa jakavat lapsille Jumalan rakkautta. Lapset taas kunnioittaessaan vanhempiaan, tunnustavat samalla Jumalan auktoriteetukseen ja hallitsijakseen. Perhe on ensisijaisesti hengellinen todellisuus. Jos haluamme rakentaa kristillisen kodin, jumalasuhteemme on aina ensiarvoisen tärkeä. Vaikka on eräässä mielessä oikein sanoa, ettei kukaan pelastu vanhempiansa uskolla, lauseeseen sisältyy myös näköharha. Perhe on Jumalan säädöksenä juuri se paikka, jossa Hän haluaa lasten pelastuvan sen armon Sanan, todistuksen, opetuksen ja esimerkin kautta, jota uskovat vanhemmat antavat lapsilleen tai myös lapset vanhemmilleen. Herra on tarkoittanut perheen pelastuksen ja siunauksen jatkumoksi. Myös tähän Jeesus viittaa yhteydessä, jossa saddukeukset olivat asettaneet kyseenalaiseksi ylösnousemuksen:

"Tämän maailmanajan lapset naivat ja menevät miehelle. Mutta ne, jotka ovat arvollisiksi nähty pääsemään toiseen maailmaan ja ylösnousemukseen kuolleista, eivät nai eivätkä mene miehelle. Sillä he eivät enää voi kuolla, kun ovat enkelien kaltaisia; ja he ovat Jumalan lapsia, koska ovat ylösnousemuksen lapsia. Mutta että kuolleet nousevat ylös, sen Mooseskin on osoittanut kertomuksellaan orjantappurapensaasta, kun hän sanoo Herraa Aabrahamin Jumalaksi ja lisäksi Jumalaksi ja Jaakobin Jumalaksi. Mutta hän ei ole kuolleitten Jumala, vaan elävien; sillä kaikki hänelle elävät." (Luul.20:34-38)

Jeesus ei vain osoita, että avioliitto on ajallinen järjestys, vaan samalla Hän tekee myös selväksi, että se on sitä sen vuoksi, että täyttäessään tehtävänsä sen siunaus pysyy iankaikkisesti. Aabraham, Iisak ja Jaakob, isä, poika ja pojanpoika elävät yhä tänään. Eikä heidän elämänsä ole mitään tahansa kuolemanjälkeisyyttä, vaan he ovat niin läheisessä suhteessa Jumalaan, niin pyhiä ja niin puhtaita ja vanhurskaita uskon kautta Kristukseen, että Jumala ei häpeä sitä, että Häntä kutsutaan näitten maan päällä monella tavalla syntiä tehneitten, mutta täydellisesti pelastettujen nimellä. Niin sanomaton on Jumalan ja Hänen omiensa yhteys taivaassa. Kysymys ei siis ole vain siitä, että Jumala on ylipäänsä historiassa toimiva, vaikuttava, ihmisille puhuva ja heitä pelastava Ilmoituksen ja Pelastuksen Jumala. Tietysti Hän on sitäkin. Mutta on kysymys vielä enemmän. Kodissa ja suvussa jatkuvan Jumalan pelastavan työn hedelmät ovat iankaikkisia. Sukumme on odottamassa meitä. Ilmestyskirja puhuu siitä, miten jokaisesta kansanheimosta, sukukunnasta jne. koostuu pitkien valkopukuisten Herran ylistäjien joukko taivaassa. "Usko Herraan Jeesukseen, niin sinä pelastus niin myös sinun perhekesi" oli Herran lupaus Filipin vanginvartijalle. Samalla se on meille ilmoitus siitä, mikä on perheen tärkein ja ensisijainen tehtävä.

Jos ja kun menetämme perheen iankaikkisuuteen ulottuvan luonteen, kaikki muu perheen ihmissuhteista puhuminen menettää merkityksensä. Sillä vasta liittymällä taivaan todellisuuteen perhe on kristillinen. Puhetta seurakunnasta ja perheestä ei voikaan asiallisesti erottaa toisistaan.

Perheen malli

Kun Paavali Efesolaiskirjeen 5. luvussa antaa meille kristityn perheen mallin sen jakeissa 22-33 (lue se), hän saumattomasti liittyy perheen Kristuksen rakkauden kohteena olevaan seurakuntaan. Kysymys ei ole siinä niinkään verrata Kristuksen ja seurakunnan suhdetta aviopuolisoiden väliseen suhteeseen, vaan päinvastoin. Vain Kristukselle seurakunnassa alamaiset vaimot kykenevät olemaan miehilleen alamaisia. Ja vain Kristuksen anteeksiantavaa rakkautta saaneet ja siitä jatkuvasti elävät miehet voivat rakastaa vaimojaan. Niin pian kuin Kristus-suhde katkeaa, kaikista parhaimmistakin opetuksistakaan ei ole mitään hyötyä, sillä voima niiden noudattamiseen perhe-elämässä puuttuu.

Avioliiton myytit

Koska minulta kuitenkin odotetaan jotain käytännöllistäkin tästä aiheesta luenpa teille joitakin otteita tyypillisestä vihkivuheesta, jonka Japanissa pidän. Sen tekstinä on:

" Minun onneni on olla Jumalaa lähellä." Ps.73:28

Me kaikki haluamme siunata teidän avioliittoanne tietoisina siitä, että tänä aikana avioliitto on todellisessa myrskyssä. Lisäksi sen ympärillä kulkee monenlaista harhakäsitystä.

1. Ihmiset kuvittelevat, että onnellinen avioliitto tekee ihmisen onnelliseksi. Mutta tosiasiana pysyy, että avioliitto ei voi tehdä ketään onnelliseksi. Todellinen onni voi löytyä vain Jeesuksen tuntemisesta ja Hänen läheisyydestään. Mutta avio-liitossa on toki mahdollista jakaa keskenään sitä onnea, minkä Herralta on saanut. Mutta vain Herra on meidän todellinen onnemme.

2. Toinen harhakäsitys on, että aviopuolisot voisivat jollain tavalla muuttaa toisiaan. Tosiasiana pysyy, että et voi toisen luonnetta, et edes hänen tottumuksiaan ja tapojaan muuttaa. Ainoa, johon nähden Sinulla on mahdollisuuksia, olet Sinä itse. Voit antaa Herran muuttaa itseäsi, kun avioliitossa tulet näkemään aivan yllättäviäkin puolia itsestäsi.

3. Kolmas harhakäsitys on, että jos *sen oikean* kanssa pääsee naimisiin, niin sitten elämä muuttuu onnelliseksi. Kun sitten avioliitossa tulee vastaan ongelmia - ja niitä tulee 100%:n varmuudella jokaisessa - niin sitten ruvetaan miettimään, että jos minä sittenkin menin naimisiin väärän ihmisen kanssa. Tosiasia on kuitenkin, että ei ole olemassa sitä juuri minulle sopivaa ihmistä. Se johtuu siitä tosiasiasta, että kun kaksi ihmistä avioituu, samalla myös kaksi syntistä ihmistä menee yhteen. Näin synnin määrä kaksinkertaistuu yhteiselämää aloitettaessa. Toisaalta Jumalan lapselle on ihmeellinen toivo. "Missä synty on suureksi tullut, siellä armo on ylenpalttinen." Avioliiton kestävyys salaisuus ei ole siis toisen sopivuudessa, vaan siinä asuuko Herra Jeesus kodissanne sillä tavalla, että käynte ahkerasti erikseen ja yhdessä Häneltä anteeksiantamusta pyytämässä ja opiskelette Häneltä samalla keskinäisen anteeksiantamuksen salaisuutta. Mutta ihmeellinen on Herran tie: Missä me saamme paljon anteeksi, siellä syntyy myös aito ja kestävä keskinäinen rakkaus. Rakkaus opettaa meitä myös arvostamaan ja kiittämään aviopuolisoamme. Siksi älkää säästelkö sanoja "anteeksi" ja "kiitos".

Avioliitto aloitetaan kirkon alttarikaiteella polvistuen. Se on siunauksen paikka. Se kertoo siitä perusehdosta, jonka vallitessa avioliitto voi muodostua onnelliseksi. Polvillaan olemisen kertoo parannuksesta, päivittäin tehtävästä parannuksesta Herran edessä. Polvistuminen kertoo myös nöyryydestä ja avuttomuudesta. "Herra, emme itse osaa emmekä ymmärrä. Auta meitä!" Polvistuminen on näin itsensä Herralle jättävää uskoa. Saakoon tämä polvistuminen Herran eteen olla avaimena pysyvään siunaukseen kodissanne.

Onnen ehdot

Kun me koko sydämestämme toivomme, että avioliittonne voisi muodostua onnelliseksi, silloinkin kun joudutte yhdessä kulkemaan vaikeiden vaiheiden läpi, niin haluaisin yhdessä kanssanne kysyä, mitkä ovat todellisen onnen ehdot.

Niitä eivät ole terveys, menestys, taloudellinen hyvinvointi jne., niin itsessään hyviä asioita kuin ne lienevätkin. Sairaskin voi olla onnellinen, samoin köyhä ja epäonnistunut. Todellisen onnen ehdot ovat ilo, rauha, rakkaus ja toivo. Ilman niitä ei voi esiintyä mitään todellista onnea ja jokainen niistä tarvitaan. Jos yksikin puuttuu, olemme onnettomia. Mutta mitä ne oikein ovat.

1. Ilo ei ole sitä, että meille tapahtuu jotain suurta ja ihmeellistä. Sellaisia tapahtumia ja kokemuksia elämässämme on ani harvoin, päinvastaisia sitäkin useammin. Ilo on "kahvikuppi", jonka molemmin puolin istuu ihminen. He keskustelevat ja kokevat, että tuo toinen ymmärtää minua ja minä häntä. Ilo on sydämen jakamista toisen kanssa. Älköön koskaan teidän kodistanne lakatko keskinäinen sydämen jakaminen. Mutta kuitenkin ihminen ei voi kaikkein syvintään millään toiselle ihmiselle jakaa. Vain Herra Jeesus kykenee todella meitä ymmärtämään, siksi ilon salaisuus on Herran rukoileminen. Henkilökohtainen sydämen avaaminen Herralle on onnen ehto numero yksi.

2. Mitä on sitten rauha? Se ei suinkaan ole mielen tyyneyttä, jota mikään ei saa järkyttää. Me olemme ihmisiä, jotka olemme luodut nauramaan ja itkemään. Rauha ei ole tunteiden

tukahduttamista. Kun pientä lasta käsketään menemään ulos pimeään yksin, hän pelkää eikä lähde. Mutta jos isä tai äiti ottaa häntä kädestä, niin hänellä on rauha, vaikka ympäristö olisi kuinka synkkä. Todellinen rauha on henkilö, johon voi turvautua. Niin suuri ja turvallinen. Avioliitossa toki saamme etsiä turvaa toisistamme, mutta syvimmissä merkityksessä ihminen ei voi olla toisen turva. Vain se Herra, joka on kuoleman voittanut, voi antaa meille iankaikkisen turvan. Siksi olkoon Herra teidän kotinne turva ja rauha.

3. Mitä on rakkaus? Se ei suinkaan ole jokin tunnetila. Eihän teiltä alttarillakaan kysytty: "Tuntuuko sinusta siltä, että voit myötä ja vastoinkäymisessä rakastaa puolisoasi?" Teiltä kysyttiin: "TAHDOTKO?" Rakkaus on päätös toimia toisen hyväksi, antaa hänelle arvostusta, aikaa, vaivannäköä, rahaa, ruumis ja henki. Rakkaus on antavaa toimintaa. Onnen ehto on, että voimme saada tällaista rakkautta osaksemme ja voimme antaa samaa rakkautta. Rakkaus kohdistuu aina toiseen henkilöön. Meidän syntisyytemme vuoksi antava toimintamme on aina rajoitettua ja puutteellista, mutta on se Herra, joka antoi itsensä meidän puolestamme ristin kärsimyksiin ja tuskiin. Hän, Jeesus Kristus, tahtoo olla kotinne rakkauden lähde. Ilman Häntä rakkautenne kuihtuu.

4. Toivo elämässämme ei ole siinä suuressa ja mahtavassa, jota ehkä pääsemme jatkossa kokemaan. Voi olla, että elämämme huiput ovat jo takanapäin. Toivo on sitä, kenen kanssa saamme viettää tulevaisuutemme. Siinä merkityksessä avioliiton solmimiseen aina liittyy toivoa, mutta syvimmiltään vain Herra Jeesus on sellainen Henkilö, joka voi taata meidän iankaikkisuutemme. Hän on luvannut olla kanssamme joka päivä ja koko iankaikkisen taivaan verran.

Ilo on siis se Henkilö, jolle saa kaiken jakaa. Rauha on se Henkilö, johon voi kaikessa luottaa ja turvata. Rakkaus on se Henkilö, joka antaa kaikkensa minun puolestani. Toivo on se Henkilö, joka lupaa olla iankaikkisesti kanssamme. Todellinen onni ei ole siis mielentila tai tunnetila, vaan yhteyttä Herraan Jeesukseen. Jotta avioliittonne voisi olla onnellinen, antakaa Hänen, Herran Jeesuksen Kristuksen asua sydämissänne ja kodissanne.

Tärkein kasvatuseriaate

Minulta odotetaan usein jotain neuvon sanaa lasten kasvattamiseen, kun minullakin sattuu olemaan 7 lasta. Ajan puutteessa en nyt tähän aiheeseen voi yksityiskohtaisemmin puuttua. Kaikessa kasvattamisessa tärkein asia on antaa malli eli esimerkki. Vanhemmat ovat neula, lapset lanka neulan silmässä. Ennemmin tai myöhemmin lapset tulevat vanhempiensa perässä. Siksi kasvattajan tärkein tehtävä on huolehtia siitä, että hän itse elää parannuksessa ja syntien anteeksiantamuksessa ja Pyhän Hengen johdatuksessa. Lisäksi hänen tehtävänä on selkeästi opettaa lapsille Jumalan sanaa. Tänä aikana en voi olla korostamatta päivittäisen kotihartauden välttämättömyyttä. Mistään muualta eivät lapsemme tänä aikana enää tahdo Jumalan Sanaa kohdata. Jos me heitämme tämän tehtävän muiden huoleksi, petämme hengellisen vastuamme lapsistamme ja lastenlapsistamme.